

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Борислав Александров Ясенов
АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“, в област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, докторска програма „Музикознание и музикално изкуство“.

Излагам настоящото становище в качеството си на член на научно жури по процедура за защита на дисертационен труд на тема: „Духови секстети с пиано от български композитори в съпоставка с утвърдени световни образци – специфична ансамблова и изпълнителска проблематика“, за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, докторска програма „Музикознание и музикално изкуство“. Автор на дисертационния труд е Мартин Николаев Павлов – докторант в редовна форма на обучение към катедра „Камерна музика и съпровод“ при Инструментален факултет на НМА „Проф. Панчо Владигеров“, София, с научен ръководител проф. д-р Ат. Карафезлиев.

Предоставеният ми комплект материали включва следните документи:

- автобиография;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации;
- списък на художественотворческата дейност в периода 2017-2021 година.

Мартин Павлов завършва средното си музикално образование през 2009 г., като първоначално от 2004 г. се обучава в НУИ „П. Пипков“, гр. Плевен, със специалност Флейта в класа на Георги Георгиев, а от 2007 г. в НМУ „Л. Пипков“, София, в класа по Флейта на проф. Георги Спасов, при който продължава и висшето си образование в НМА „Проф. Панчо Владигеров“, София. Завършва бакалавърска степен през 2013 г. и магистърска през 2014 г.

Удостоен е с награди от редица национални и международни конкурси.

Участва активно в различни курсове и майсторски класове по Флейта и Камерна музика, на известни изпълнители и преподавали със световна значимост като: Андраш Адорян (флейта), Пирмин Грел (флейта), Роберт Уинд (флейта), Патрик Галоа (флейта), Йоханес Мейсъл (цигулка), Патрик Джуд (виола), Готфред Покорни (фагот), Хато Бейрл (виола), Евгения Епщайн (цигулка) и др.

Концертирал е като гост-солист с оркестрите на Софийска филхармония, Нов симфоничен оркестър, Плевенска филхармония, Йоханесбургски камерен оркестър, Академичен симфоничен оркестър и др. Участва в значителен брой камерни концерти с различни ансамбли, което обогатява професионалния му опит и репертоар в камерно-инструменталния жанр, към който е насочена и педагогическата му работа. Развива звукозаписна дейност в България и Австрия, която включва солови и камерни произведения, някои премиерни, като например на съвременните композитори – Стивън Гарднър (Ирландия), Каору Нагашима (Япония), Гарет Фар (Англия), Джузепе Мариоти (Италия), Мартин Еберлайн (Германия), както и от българските композитори Филип Павлов, Красимир Тасков, Велислав Заимов, Марин Вълчанов. След завършването на висшето си образование през 2015 г., с конкурс е назначен за водач на група (първа флейта) в Академичния симфоничен оркестър, където работи до днес. От 2019 г. е хоноруван асистент по дисциплината Камерна музика в НМА „Проф. Панчо Владигеров“, София.

Докторантът е изключително активен в художественотворческата, а впоследствие и преподавателската и научната дейност, което логично води до този дисертационен труд.

В художественотворческата си дейност дисертантът описва концерти и участия с разнообразни камерни ансамбли в пряка връзка с труда и водената от него дисциплина.

Представените програми ме впечатлиха с богатството и разнообразието на произведения с висока художествена стойност, композирани от именити автори от различни стилове и епохи, както и аранжimenti и транскрипции за духов квинтет (Е. Григ – „Пер Гинт“ Сюита №.1, Ж. Бизе – Кармен „Фантазия“, Е. Григ – Норвежки танци, оп. 35).

Интересът към темата на дисертационния труд е провокиран от афинитета на Павлов към камерното творчество и произхождащата от него изпълнителска практика, липсата на теоретични разработки, музикално-естетически и методико-приложни анализи свързани с този вид камерен състав.

От съществено значение за научното изследване е подходът на автора, чрез който са разгледани и анализирани ансамбловите произведения, представени в няколко аспекта: хронологично в исторически план, подкрепени с обективна и достоверна фактология; проблематиката възникваща при ансамбловото музициране, произхождаща от специфичните особености на всеки инструмент, професионалното използване на разнородните технически, темброви и динамични възможности за постигане на стилова и емоционално въздействаща интерпретация и убедително изграждане на художествения образ; практическата приложимост на ансамбъла в педагогическата и концертната дейност; значението на репертоара, както за развитието и популяризиране на камерната музика и в частност този вид ансамбъл, така и за професионалното израстване на музикантите.

Докторантът създава методически труд, базиран на цялостно и детайлно проучване, който без съмнение ще провокира следващи научни изследвания и разработки, във връзка с тематиката.

Цел на дисертанта е да разгледа ролята на секстета от духови инструменти и пиано в изпълнителската практика и важното му значение за развитието и обогатяването на изпълнителското изкуство, както и творческото отношение на съвременните композитори към този по-нетрадиционен състав.

Целта обуславя и основната задача на дисертационния труд, музикално-естетически анализ на камерните произведения, който да изясни различни подходи и творчески идеи, реализирани от съвременни композитори (XX век). Разгледана и анализирана е ансамбловата проблематика, дадени са методически насоки за работа с този вид ансамбъл, който се явява и обект на настоящото изследване. Обърнато е внимание на мястото и ролята на камерния ансамбъл секстет в съвременната музикално-изпълнителска практика и педагогика.

Предмет на дисертационния труд е определяне значението на секстета в образователната дейност и за развитието на камерното музикално изкуство.

В дисертацията са използвани теоретичен метод, свързан с хронология на развитието на камерната музика в исторически аспект, аналитичен, анкетен и емпиричен метод на изследване, обединени в комплексен подход. Това създава предпоставка за разширяване и обогатяване на музикално-естетическите и стилови познания и възможности, спомагащи за интерпретацията и обучението в камерно-инструменталния жанр.

Трудът отговаря на изискванията за създаване на дисертация. М. Павлов систематизира огромно по обем и качество съдържание използвайки дедуктивния метод (от общото към частното) т. е. от историческите предпоставки и стилови особености на камерната музика в общ план към характеристиките им при разглежданите произведения за визириания ансамбъл.

Във въведението на това задълбочено и обстойно изследване, докторантът представя целта, обекта, предмета, методите, задачите и излага научната си хипотеза.

В Първа глава „Исторически преглед на възникването и развитието на ансамбловото музициране в изпълнителското изкуство“ е разгледано музикалното изкуство в научната мисъл през вековете, от философска гледна точка, съпътстващо бита, отражение на действителността, възпитателната му роля, емоционално въздействие, основен фактор при формирането на общества и култури от древността до днес. Описани са видове музикални инструменти тяхната специфика и роля за възникването на камерни ансамбли. Разгледано е мястото им в музикалната практика. Представени са исторически факти, свързани с развитието на камерното изкуство.

Във Втора глава „Формиране на камерния ансамбъл секстет от дървени духови инструменти и пиано и проблеми на ансамбловото свирене“ в хронологичен ред в исторически

план са упоменати композитори от XIX-XX век, създаващи произведения за секстет. Посочват се характерни особености на инструментите в камерния състав и са обяснени важни аспекти свързани с ансамбловата проблематика.

В Трета глава „Избрани творби за секстет от съвременни композитори – аналитичен подход и сравнителна характеристика“ са направени музикално-естетически и структурни анализи на три секстета композирани от Франсис Пуленк, Гордън Джейкъб и Любомир Денев. Изследвани и прегледно обяснени са естетиката и индивидуалните особености на стила, използваните от авторите композиционни техники и похвати, както и кратки биографични данни. Дават се методически насоки свързани с ансамбловата проблематика, което ще спомогне за по-стойностна интерпретация.

Всичко това ще доведе до обогатяване на теоретико-практическите умения при изпълнителите и ще разшири компетентностите на музикалните педагози. Горейзложеното обуславя приносния характер на дисертацията.

От справката за научните публикации е видно, че те са три на брой и са пряко свързани с темата на дисертационния труд, който логично финализира научно-изследователските търсения на докторанта до момента.

Актуалността на темата на дисертационния труд „Духови секстети с пиано от български композитори в съпоставка с утвърдени световни образци – специфична ансамблова и изпълнителска проблематика“ е обусловена от динамиката в развитието на съвременното музикално изкуство и необходимостта от разглеждане, анализиране и обновяване на камерно-изпълнителските подходи, както и методиката на тяхното преподаване. Породена е от необходимостта от провокиране на интерес към камерно-инструменталния жанр, създаването на нови произведения, които да подтикнат младите творци и изпълнители към този жанр, обогатявайки професионално-естетическия им мироглед в тази област.

В този труд е събрана, систематизирана и анализирана информация изложена в 121 страници. Обясненията са обосновани с подходящи нотни примери 35 на брой, които допринасят за създаване на още по-ясна представа за разглеждания обект. Библиографията включва заглавия, от които 36 на кирилица, 9 на латиница и 7 интернет източника.

Авторефератът е изготвен според изискванията и дава ясна представа за съдържанието, целта, обекта, предмета, методите, задачите, изследователския инструментариум и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

Приносите на труда се изразяват в следното:

- за първи път е разгледано възникването и самостоятелното обособяване на секстета, формиран като състав от традиционен духов квинтет и пиано, в камерно-инструменталния жанр в европейската музика;

- за първи път се извеждат общи и конкретни изпълнителски проблематики, свързани с разглеждания вид ансамбъл;

- за първи път обект на теоретично изследване са секстетите на Франсис Пуленк, Гордън Джейкъб и Любомир Денев, като е осъществен музикално-естетически, структурен, изпълнителски и педагогически анализ;

- визирани и систематизирани са различните композиторски подходи и изпълнителска проблематика в трите секстета;

- дадени са методически указания, свързани с изработването и сценичното представяне на разглежданите произведения.

Силно впечатление правят ясният изказ и научно обоснованите анализи в дисертацията. Езикът е академичен и в същото време разбираем и достъпен. Всеки разгледан проблем е теоретично обоснован и прегледно обяснен. Речниковият фонд е богат, изобилстващ с професионални термини, разкриващи подтекста и същината на труда.

В заключение ще изтъкна, че дисертационния труд на Мартин Павлов на тема „Духови секстети с пиано от български композитори в съпоставка с утвърдени световни образци – специфична ансамблова и изпълнителска проблематика“ ме впечатли със задълбочеността на разглежданата тематика, анализите и научно-теоретичната обосновка, написана на професионален и в същото време достъпен език, както и с качествените примери, спомагащи за още по-ясното възприемане на изследването. От изложеното в труда е видно, че Мартин

Николаев Павлов е музикант, с богата музикално-теоретична подготовка и концертна практика. Считаю, че теоретичната разработка отговаря на предявените от ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение, изисквания за придобиване на образователната и научна степен „*доктор*“. Това ми дава основание да предложа на уважаемото Научно жури да присъди на Мартин Николаев Павлов образователната и научна степен „*доктор*“.

29.03.2021 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Борислав Ясенов)